

Vagevuur van het ballet

Over *WORKS BY 3/1 – 'I belong to no repertoire'* van Jean Luc Ducourt

Pieter T'Jonck beschouwt de manier waarop Jean Luc Ducourt met het klassieke ballet omgaat als een oefening in kijken. 'Je bent het niet gewoon om zo te kijken,' schrijft hij. 'Je ziet eigenlijk bijna niet wat hier te zien valt, zo blind blijkt je soms wel voor de poëzie van wat zich "toevallig", "zomaar" aandient.'

Vanaf 1978 was Jean Luc Ducourt danser bij vele gezelschappen in Frankrijk. In 1987 kwam hij naar België. Als eerste mannelijke danser bij Rosas, het gezelschap van Anne Teresa De Keersmaeker, danste hij in de voorstelling *Mikrokosmos*. Ducourt leverde later ook een belangrijke bijdrage aan stukken als het onderschatte *Erts* en *Mozart / Concert Arias*. Aan de samenwerking kwam echter abrupt een einde. Enkele jaren lang liet Ducourt nauwelijks nog van zich horen, op enkele losse projecten na zoals een voorstelling rond Duras met Viviane De Muynck en een solo-voorstelling. Hij verleende ook af en toe zijn medewerking, onder meer met lichtontwerpen, aan projecten van artiesten als Franciska Lambrechts en Mia Lawrence.

De voorstellingen die Ducourt de laatste tien jaar toch nog maakte hadden niets meer gemeen met de ondanks alles luchtige toon van *Mozart / Concert Arias – un moto di gioia*. Integendeel. *I/O Solo* bood een pakkend beeld van een ontredderde, kwetsbare mens. De versie die ik zag, speelde zich af in het Brusselse Maximilaanpark, dat verloren ligt tussen de torengedebouwen van de Noordwijk. Met palen en gaasdoek had Ducourt daar een vierkante ruimte afgespannen. Als een radeloze gevangene danste hij daarbinnen zijn ziel uit zijn lijf. Luidsprekers braakten onophoudelijk lawaai van treinen en vrachtwagens en een eindeloze woordenstroom uit. Contactmicrofoons versterkten nog eens het geluid van de bewegingen zelf. De woorden waren een résumé van *L'espèce humaine* van Robert Antelme, een getuigenis over een deportatiekamp. De band met radeloze



© Wolfgang Kirchner/ Szene Salzburg

daklozen in de stad was in deze context moeilijk te missen.

Toch bleef Ducourt wel een choreograaf in hart en nieren. Iemand die zich voortdurend afvraagt hoe hij iets, wat dan ook, met dans kan doen of uitdrukken. Zij het dat Ducourt een wel zeer getroubleerde choreograaf blijft. *Pourquoi quand je te regarde je ne me vois pas* begon als een onderzoek naar de cultuur van het barokke hoftheater aan de hand van *Pygmalion* van Rameau. Het werk draaide echter uit op een bevraging van de verhouding tussen de kunstenaar en zijn werk. Is er wel een werk dat de vervulling kan bieden waar de kunstenaar naar zoekt? Zou hij nog werken maken als hij zijn vervulling gevonden had? Dat vroeg Ducourt zich hier af. Afgeleide vragen die opdoken, waren hoe je de

perfecte, maar lege vormen van het ballet leven kan inblazen en hoe je kan achterhalen welke ervaring de kijker daar dan bij heeft. Het leidde tot een confronterende, maar ook frustrerende installatie waar je als publiek tussen vier kunstenaars zat die het over alles en nog iets oneens bleken. Enige 'lichtpunt' was de ballerina Tamara Debaty, die onverstoort doorheen het gebeuren danste. Meer van die fundamentele onderzoekingen volgden in *The desert is growing: woe to those who seek to protect it / The desert grows: woe to him whom deserts hide*, waarin hij met Hooman Sharifi niets anders deed dan trachten tot een overeenkomst te komen over het stuk.

Maar zelfs al dreef zijn zoektocht hem soms ei zo na de vernieling in, Ducourt bleef zoeken naar middelen om het ballet weer tot